

A PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
GYŰJTEMÉNYE

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

A restaurálandó tárgy: VÁSZONRA FESTETT OLAJKEP

A művész neve, kora: DORFMEISTER ISTVÁN XVIII. SZ.

A tárgy címe: MARIA - MAGDOLNA

Mérete: 110 x 63 cm

Leltári száma: NINCIS

A tárgy őrzési helyének körülményei:

PANNONHALMA FŐAPÁTI GYŰJTEMÉNY

A restaurálás oka:

VESZÉLYEZTETETT ÁLLAPOT

Időpontja: 1976. OKT. — 1977. JAN.

Restaurátor: SZABÓ MARIANNE

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
NEGYEDÉVES RESTAURÁTOR HALLGATÓJA

A MŰTÁRGY ÁLLAPOTA RESTAURÁLÁS ELŐTT

Alap /anyag/: VÁSZN 2 DB-BÓL ÖSSZEVARRVA
 #ELSŐ RÉSZ : 17 cm
 ALSÓ RÉSZ : 93 cm (+ HÚZÓSZÉL)
 SZÁRAZ, TÖREKENY VÁSZN, FOLYTONOSSÁGI
 HIÁNYOKKAL. HÚZÓSZÉLEI FOSZLOTTAK.

Alapozás: BÓLUSZ /SÁRGA/

Festékréteg: OLAJ, A VILÁGOS SZÍNEK VASTAGAB-
 BAN FESTETTEK. ERŐSEN TÖREDEZETT, KAGY-
 LÓS, REPEDEZETT, KOPOTT. A VÁSZN SZAKADA-
 SAI MENTÉN FOLYTONOSSÁGI HIÁNYOK. REPE-
 DÉSEK MENTÉN LEPATTOGZOTT FESTEKRÉ-
 TEG.

Védőbevonat: VÉKONY, ERŐSEN MEGSÁRGULT
 LAKKRÉTEG.

Keret: NINCS / FESZÍTŐKERET ROSSZ ÁLLAPO-
 TÚ, RENDELTETÉSET NEM TÖLTI BE./

Fénykép és rajzdokumentáció:
 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 52. FOTÓK

ELOZETES BEAVATKOZASOK

Átfestések: A KÉDFELÜLET ERŐSEN RETUSÁLT,
 LEGSZEMBETÜNŐBBEK ALSÓ ÉS FELSŐ SZÉLEI.
 TÖBBFÉLE TÖMÍTÉS: KRÉTA'S ÉS VIASZOS
 TÖMÍTÉSEK A HIÁNYNAL NAGYOBB FELÜLETET
 FEDTEK LE. S IGY EREDETI FELÜLETEKET TA-
 KARTAK EL. OLAJRETUST ALKALMAZTAK.
 AZ ELŐZŐ JAVÍTÁSOK ISMERETLENEN, A SZÁMUNK-
 RA ISMERT BEAVATKOZÁS 1942-BEN MEDVEY LA-
 JOS PROF. GYÖRI RAJZTANÁR ÁLTAL TÖRTÉNT.
 /EZT A KÉP HÁTOLDALÁN LEVŐ FELÍRATBÓL
 TUDJUK./

Kiegészítések:

TÖBBFÉLE TÖMÍTÉS: KRÉTA'S
 VIASZOS
 A TÖMÍTÉSEK A HIÁNYNAL NAGYOBB FELÜLE-
 TET FEDTEK LE.

Egyéb:

A korábbi beavatkozások időpontjai:

AZ ÁLTALUNK ISMERT UTOLSÓ BEAVATKOZÁS
 1942-BEN TÖRTÉNT.

Fénykép és rajzdokumentáció:

11. 12. /~~13~~/ 14. SZ. FOTÓ

A MŰTÁRGY BELEPÍTÉSE

/Kémiai vizsgálatok eredményei/

Anyaga /alapja/:

Alapozása:

Festékrétegei:

Védőbevonata:

A vizsgálatokat végezte:

FIZIKAI VIZSGALATOK EREDMÉNYEI

A FESTMÉNY RŐL LUMINESZCENCIA'S FELVÉTEL
KÉSZÜLT FELTISZTÍTOTT ÁLLAPOTBAN.

FELVÉTELI ADATOK:

MEGVILÁGÍTÁS: HgV 125-ÖS IZZÓ
SÖTÉT-SÁRGA SZŰRŐ
NP 27 ROLLFILM

A LUMINESZCENCIA FELVÉTEL SEGÍTSÉGÉVEL
A KORÁBBI ÁTFESTÉSEK ÉS RESTAURÁLÁSOK
MUTATHATÓK KI. AZ ÁTFESTÉSEK SÖTÉT
FOLTKÉNT JELENTKEZNEK. (LSD. 15. SZ. FOTÓ)

A dokumentációk leltári száma:

A vizsgálatokat végezte: SZABÓ MARIANNE

A KONZERVÁCIÓS MENET

A konzerválás módszere, a felhasznált anyagok leírása,

szakipari munkák /dublirozás, parkettázás, egyéb/:

A KONZERVÁCIÓS ELŐTT AZ ESZTERGOMI KERESZTÉNY MŰZEUM ELKÉSZÍTETTE A SPECIÁLISAN ÉKEZHETŐ VAKKERETET.

A KÉP FESTETT FELÜLETÉRE VÉDŐBEVONAT KÉSZÜLT. RAGASZTÓANYAG: ROZSLISZT
VÉDŐBEVONAT: JAPANPAPÍR

A RÉGI HASZNÁLHATATHAN VAKKERETRŐL LEFEJTETTEM A KÉPET NATULJÁT MEGHANIKA I UTON TISZTÍTOTTAM MEG, A MÁR EMLITETT VARRÁST LESORVASZTOTTAM. A VÁSZON IMPREGNÁLÁSA VIASZ-GYANTÁVAL TÖRTÉNT /MEHVIASZ - KOLOFÓNIUM 1:1/ AZ IMPREGNÁLÁS VAKUUM-ASZTALON TÖRTÉNT. DUBLIROZÁS. FELHASZNALT ANYAGOK: NATRON PAPIR, LEH VÁSZON, RAGASZTÓANYAG: VÍZES - VIASZOS DUBLIRMASSZA. ^{50 RÉSZ VÍZES ROZSLISZT}
_{3 - " - KOLOFÓNIUM}
_{7 - " - MEHVIASZ}
EZUTÁN A VAKKERET XILAMONOS KEZELÉSÉ, AZ ÚJ VÁSZON FELRAGASZTÁSA UTÁN 24 ÓRÁS PRES KÖVETKEZETT.

Fénykép és rajzdokumentáció:

16. sz. FOTO.
17. sz. FOTO/

A szakipari munkát végezte: AZ ESZTERGOMI KERESZTÉNY MŰZEUM ASZTALOS MŰHELYE.

FELTÁRÁS, TISZTÍTÁS LEÍRÁSA

A védőbevonat eltávolításának módszere és eredménye:

AZ ERŐSEN SZENNYEZETT VEDŐBEVONATOT
KÖNNYEN, BRÜSSZELI TISZTÍTÓVIZSEL TA-
VOLÍTOTTAM EL. /ÖSSZETÉTEL: 10% ÉTER
20% ALKOHOL
70% BENZIN/

Az átfestések eltávolításának módszere és eredményei:

AZ ÁTFESTÉST DIMETIL-FORMAMIDDA
ÉS DENATURÁLT SZESSZEL TAVOLÍTOTTAM
EL. A RETUSÁLÁS ÉS TÖMÍTÉS FEDTE
AZ EREDETI RÉSZEKET IS.

A feltárt mű állapota: A KONZERVÁLÁS SORÁN
AZ ERŐSEN REPEDEZETT ÉS KAGYLSO-
DOTT FELÜLETET/ VISZONYLAG EGYENLE-
TES LETT. AZ ÁTFESTÉSEK ÉS TÖMÍTÉSEK
ELTAVOLÍTÁSA UTÁN A KÉP EGÉSZ FELÜLE-
TEN RENGETEG FOLYTONOSSÁGI HIÁNY LETT.
A KÉP ALSÓ SZELÉN MAGDOLNA KÖPENYÉN,
A HÁTHÉR, A VA'SZON ILLESZTÉSI HELYÉN,
A KÉP FELSŐ SZELÉN A LEGSZEMBETÜNŐBB.

Fényképdokumentáció:

17. 18. 19. 20. 21. 22.

AZ ESZTETIKAI HELYREÁLLÍTÁS LEÍRÁSA

A felület folyamatosságának helyreállítása: KRETA'S
TÖMITŐMASSZAVAL / KRETA, COLETTA, HÁRMAS
TÖMITETTEM. KEVERÉK/

A kiegészítés /rekonstrukció/ módszere, technikája:
A TÖMÍTETT RÉSZEKET AZ ALAPOZÁS NAK
MEGFELELŐ SZÍNNEL SCHMINKE AKVARELL-
LEL FESTETTEM ÁT.
RETUSÁLA'S TALENS OLASFESTÉKKEL
TÖRTÉNT.

A közbeeső és befejező firniszek:

RETUSÁLA'S ELŐTT: DAMMAR LAKK
AKVARELL ALAFESTÉS UTÁN ISMÉT VÉKONY
LAKKRÉTEG KÖVETKEZETT.
/ÖSSZETÉTEL: 1 RÉSZ DAMMAR LAKK + RICINUS OLAJ
3 RÉSZ LAKKBENZIN FEHÉRITETT MÉHVI-
ASZ REKÉK. /

Fényképdokumentáció:
13. 23. 24. 25. 26.

MEGJEGYZÉSEK

Szakmai bizottságok, munkaközi konzultációk javaslatai:

A tárgyat átadta:

átvette:

Szabó Mária
.....

Budapest, 1977. V. 19.

.....

Apa Benedek hagyatékából

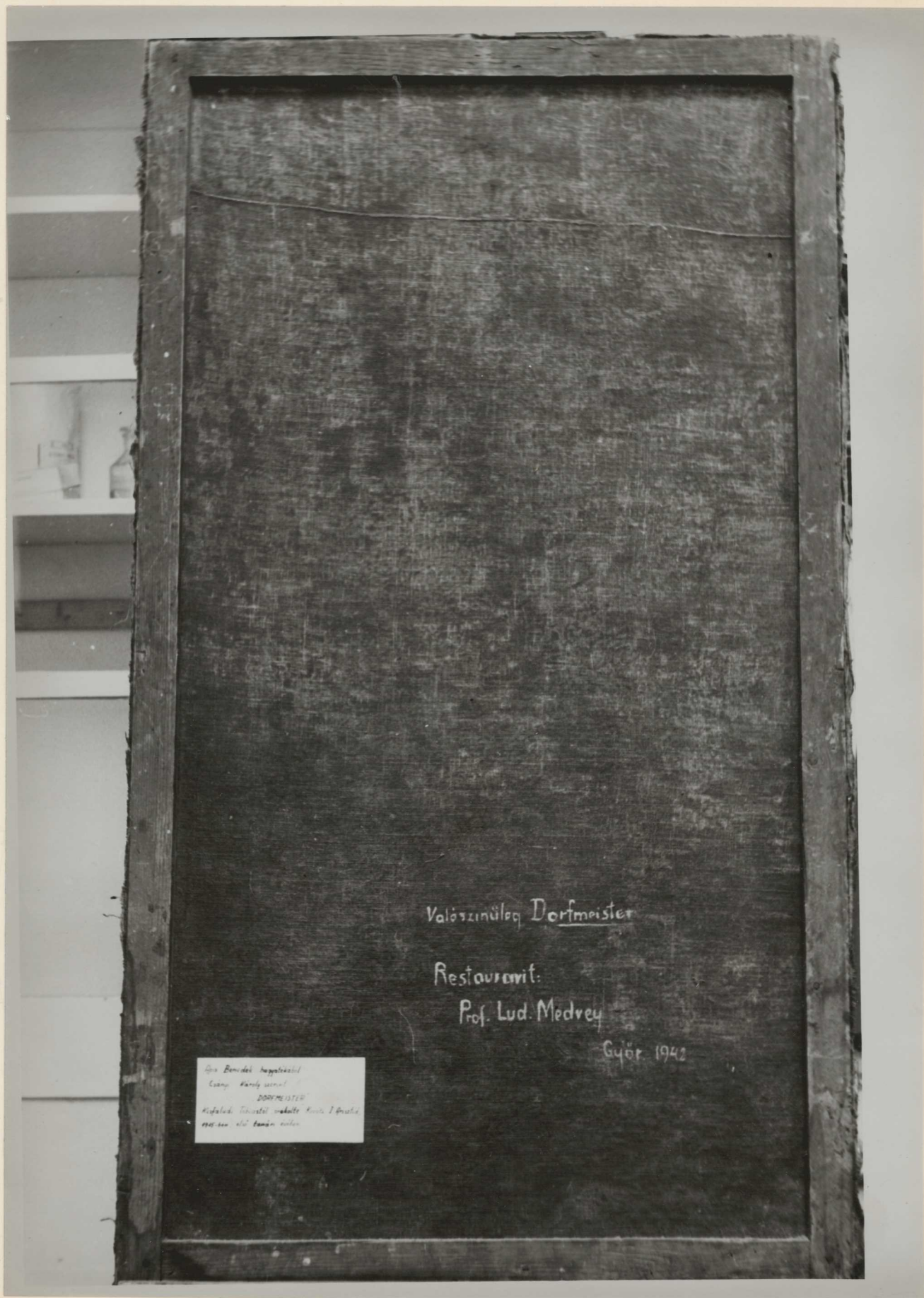
Csányi Károly szerint:

"DORFMEISTER"
Kisfaludi Tibiástól "örökölte" Kovács J. Arisztid,
1915-ben, első tanári évében.

1. A festmény származására vonatkozó utalás a vászon
hátdalára ragasztva.
/részlet/ 1976. X.10.

2. A kép konzerválása a restaurálása előtti állapota.
1976. x. 10.

Valószínűleg Dorfmeister

Restauravit:

Prof. Lud. Medvey

Győr, 1942

Ugy. Zenei és Magyarországi
Csángó Keresztény
DORFMESTER
Képfelad. Tüskénti emlékei Kereszt. I. évf. 1942.
1942-44. évi tanév vége

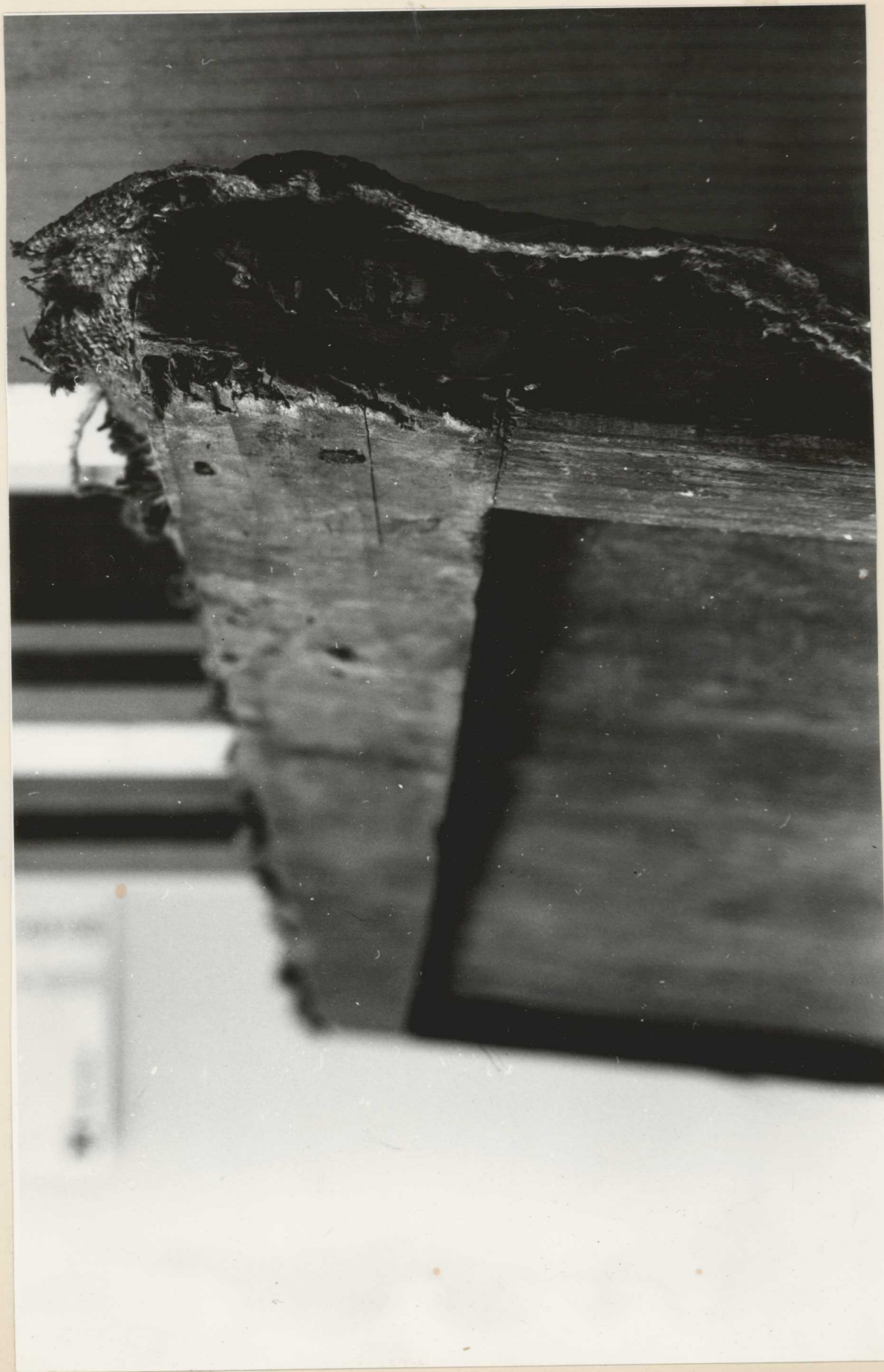
3. A festmény hátoldala konzerválás és restaurálás
előtt. 1976. X. 10.

4. A vászon hátoldalán jól látható a két vászondarab varrásvonala. /részlet/ 1976. X.15.

5. A vászon huzószéleinek roncsolt része /részlet/
1976. X. 15.

6. A vászón húzószéleinek roncsolt része / részlet/
1976. X. 15.

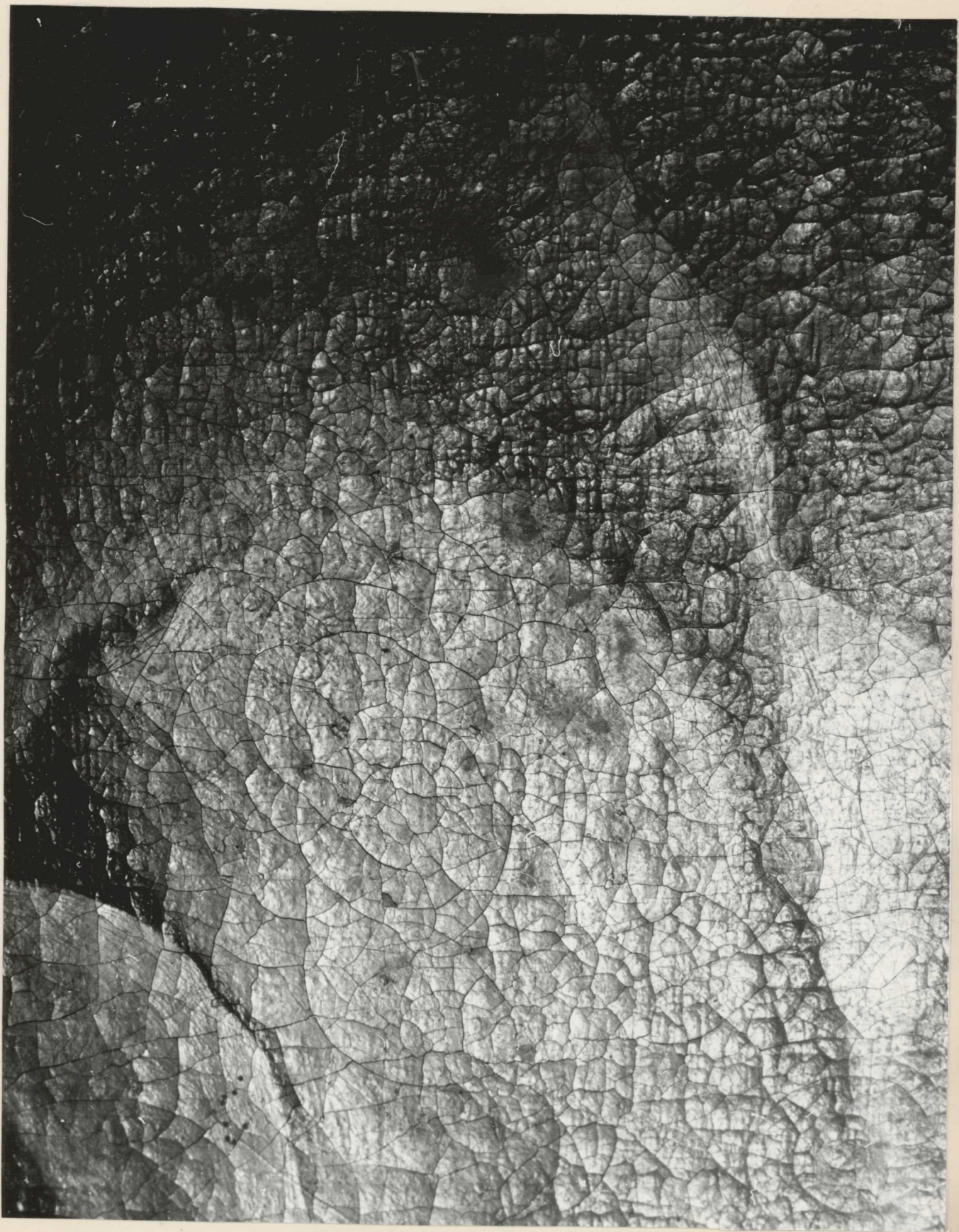

7. A vászon huzószeleinek roncsolt része az erősen rongált feszítőkerettel /részlet/ 1976. X. 15.

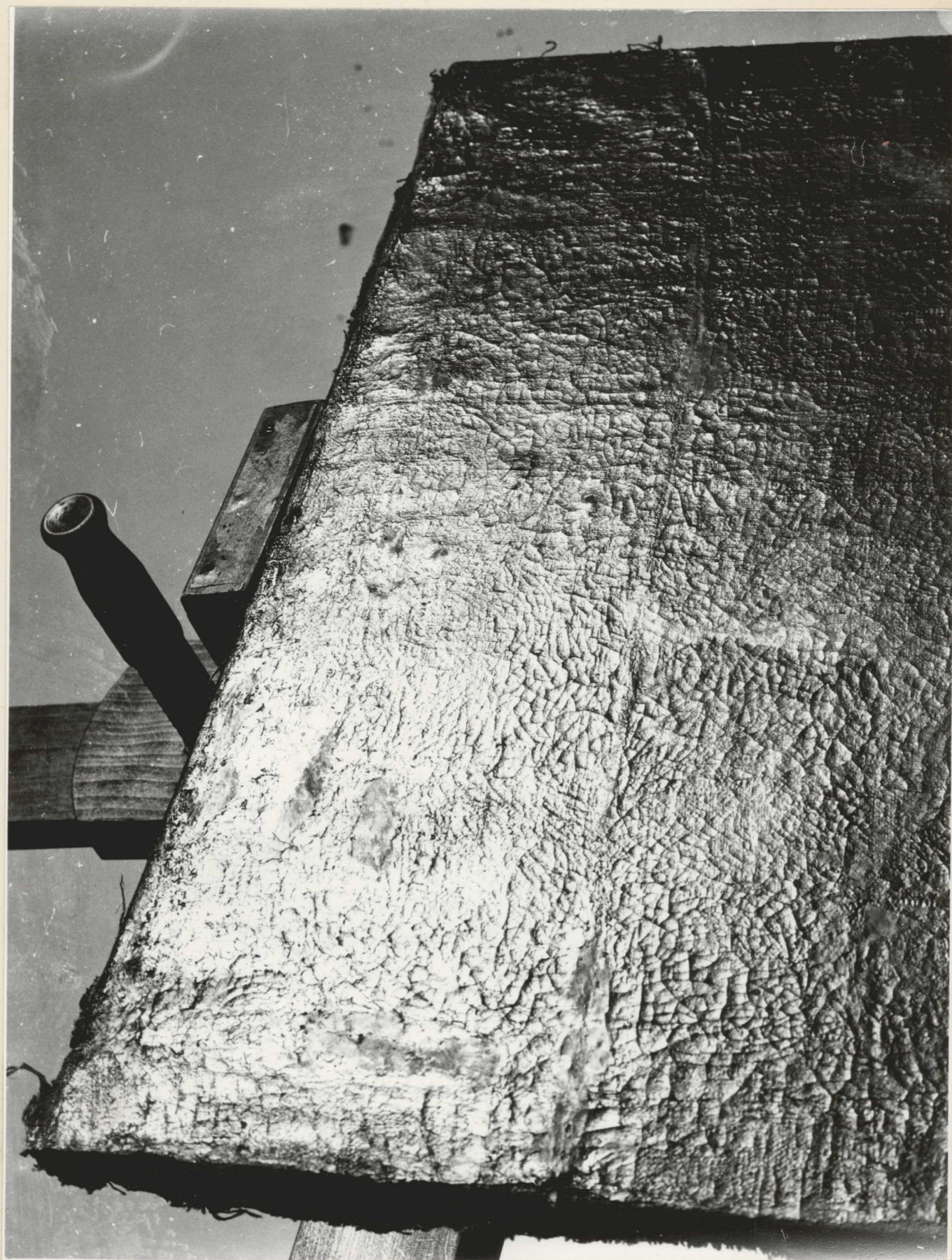

8. A felkagylósodott festmény a roncsolt huzószéllel
és a repedezett régi tömitésekkel. /részlet/
1976. X. 20.

9. A festmény repedéshálója /részlet/ 1976. á. 20.

10. A festmény repedéshálója surolófényben. A két
vászondarab összeillesztési helye kidomborodik
a festményrétegből. / részlet/ 1976. X. 20.

11. Előzetes beavatkozások nyomai - repedezett régi tömitések. /részlet/ 1976. X. 20.

12. A feltárt régi tömitések /részlet/ 1976.XII:5.

13. A letisztított, tömitett kép retusálás előtt.
/részlet/ 1976. XII. 22.

Valószínűleg Dorfmeister

Restauravit:

Prof. Lud. Medvey

Győr 1942

Apja Benedek hagyatékából

Csányi Károly szerint

"DORFMEISTER"

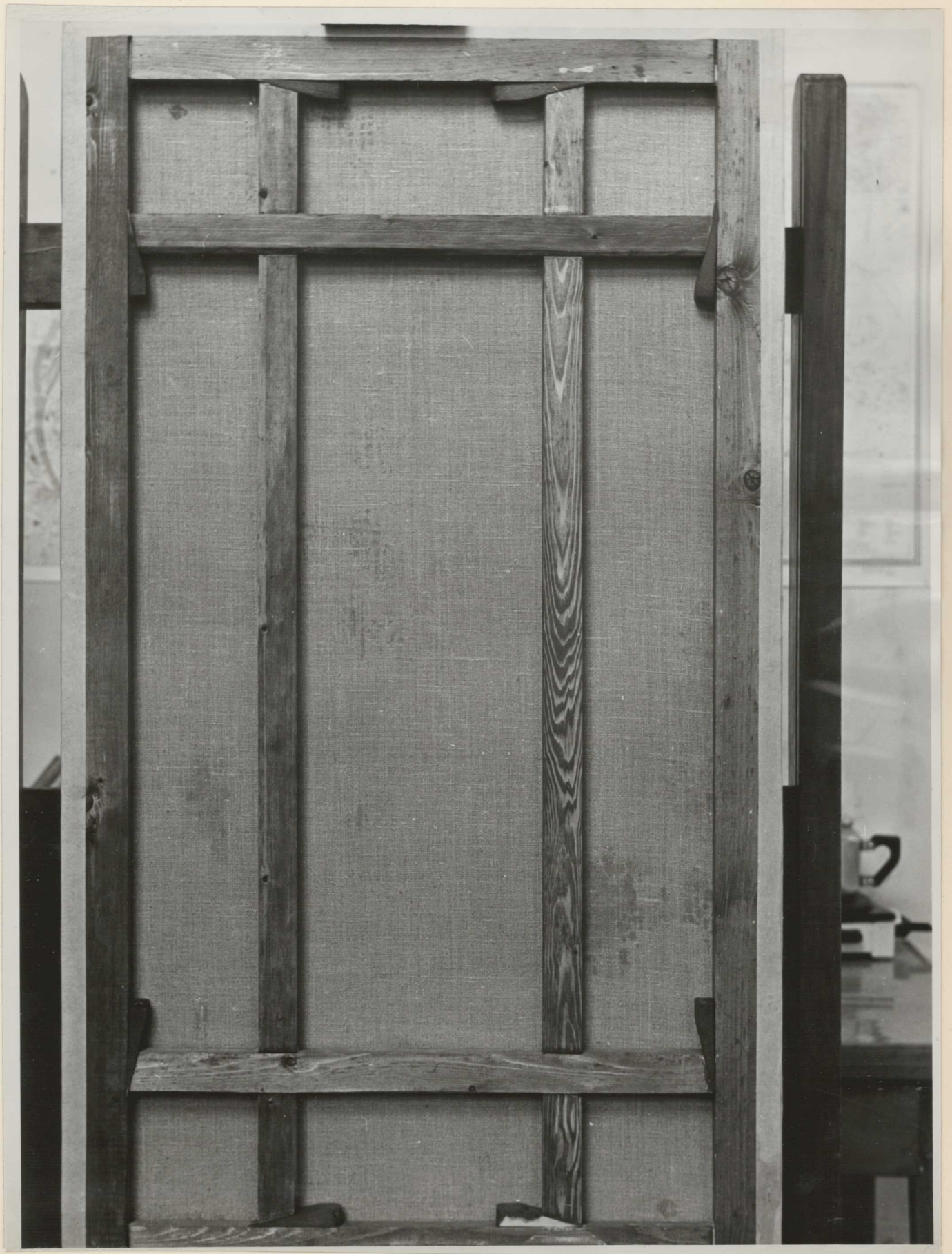
*Kisfaludi Tóbiástól örökölte Kovács J. Árisztd.,
1945-ben, első tanári évében.*

14. A vászon hátoldala a festmény eredetére vonatkozó cédulával - mely a vászonra volt ragasztva - és az 1942-es restaurálás feliratával. /részlet/ 1976. (k. 20.)

15. Lumineszcencia felvétel tisztítás közben. A még le nem tisztított régi lakkréteg világosabb tónusban lumineszkál, az átfestések pedig ezen belül lévő sötét foltként jelentkeznek. A feltárócsíkok határozott vonallal, sötétebb tónusban különülnek el. 1976. XII. 16.
/125-ös HgVizzó, sötétsárga szűrő, NP 27 film./

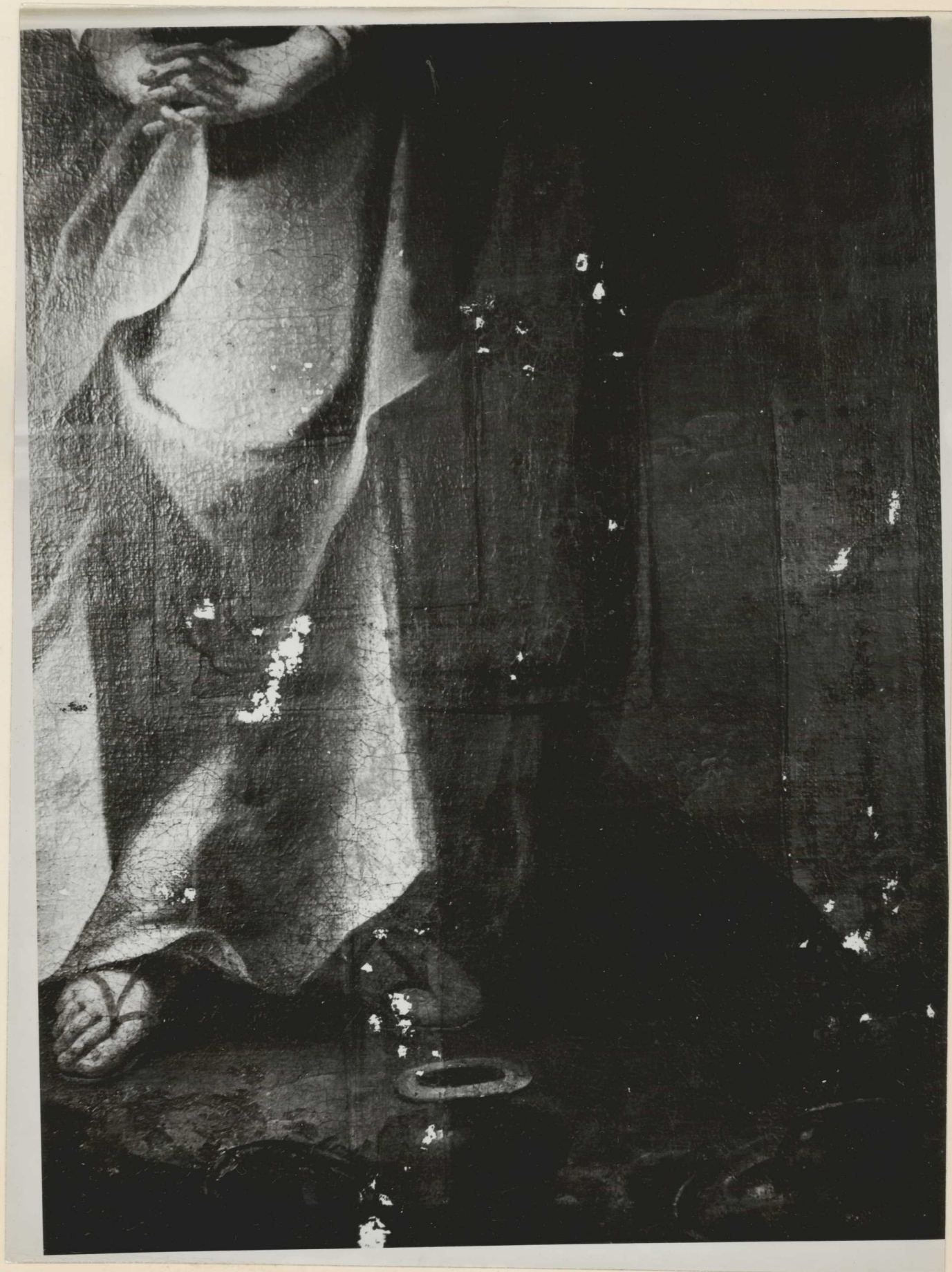

16. A konzervált festmény dublizozott hátoldala az új feszítőkerettel. 1976. XI. 17.

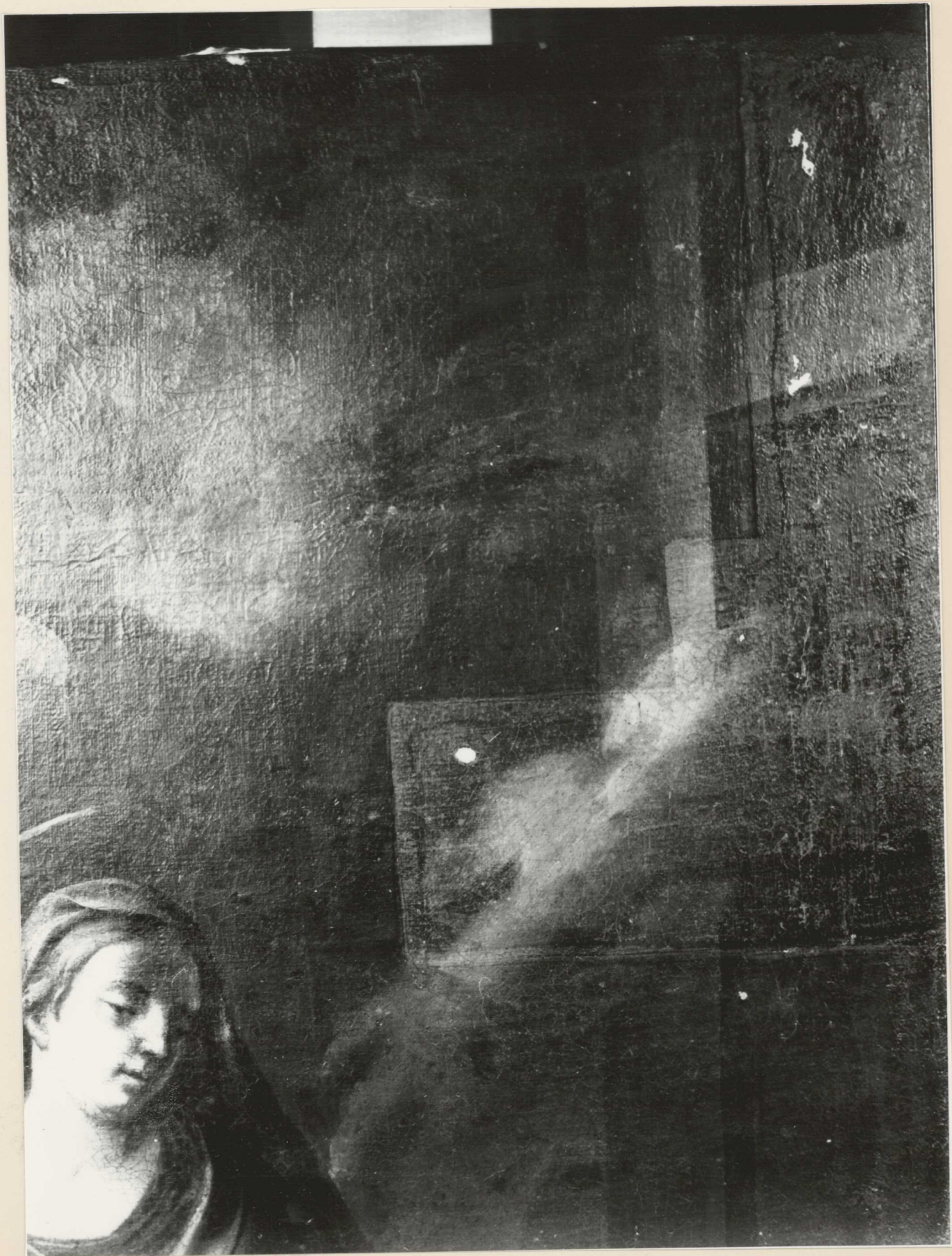
17. A konzervált kép tisztítás közben, feltárócsikkokkal.
1976. XI. 25.

18. Tisztítócsikok a festményen /részlet/1976.XI.22.

19. A festmény repedéshálója. A sötét foltok régi átfestések, a fehér foltok pedig a feltárt régi tömitések. /részlet/. 1976. XI. 30.

20. A festmény jobb felső része tisztítás közben.
/részlet/ 1976. XII.5.

21. Tisztítás közben. A feltárócsikokon belül a feltárt régi tömitések fehéren jelentkeznek.
/részlet/ 1976. XII. 7.

22. A festmény repedéshálója / részlet / 1976. XII. 10.

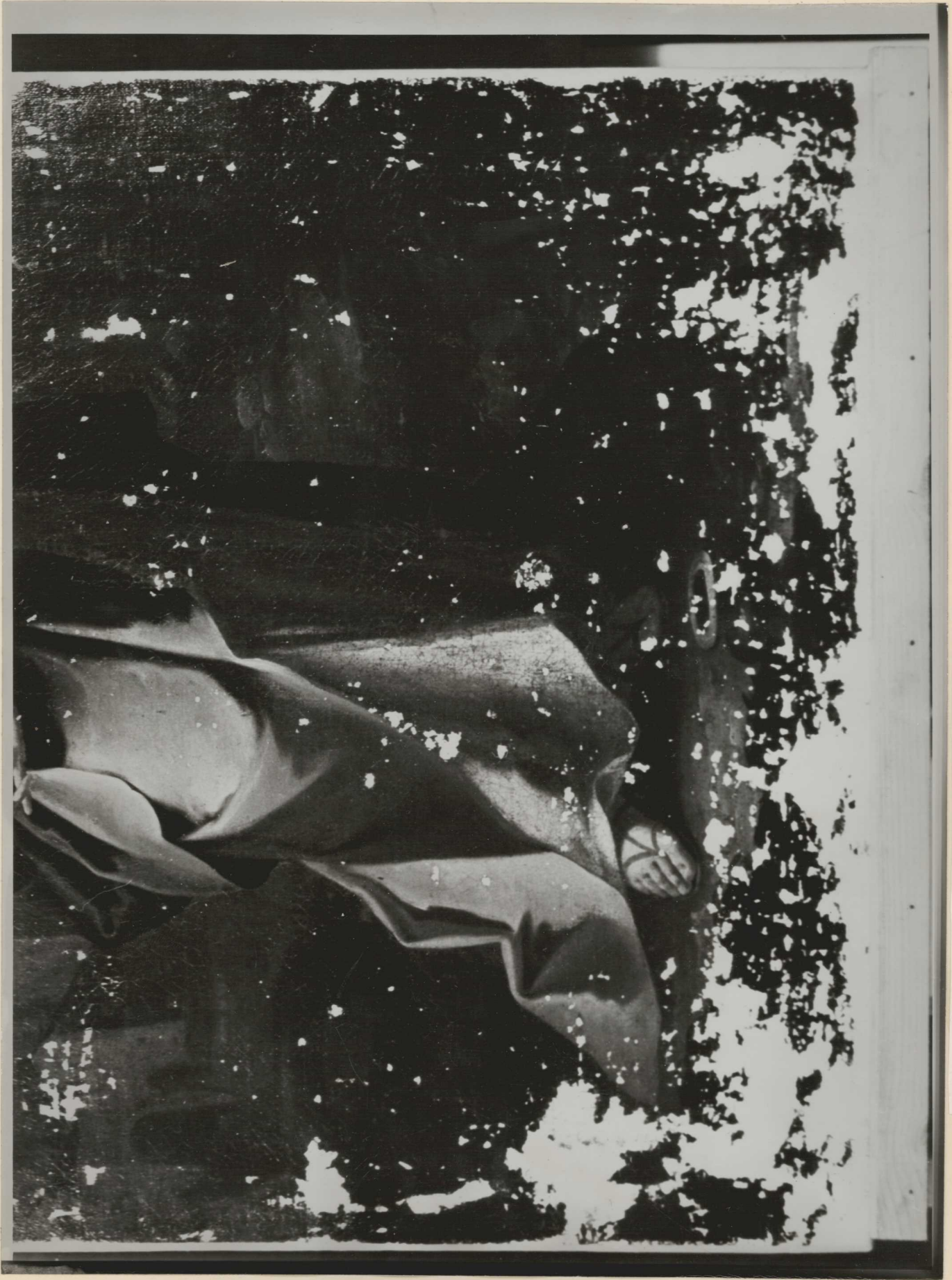
23. A folytonossági hiányok kiegészítése a teljesen letisztított képen. 1976. XII.22.

24. A restaurált, helyreállított, befejezett festmény.
1977. I. 31.

26. A tömitett, kiegészített festmény alsó része rekonstrukció előtt. //részlet/ 1976. XII.22.